

ที่ ศก ๐๐๐๙/๒๖๗๔

ศาลากลางจังหวัดศรีสะเกษ
ถนนเทพา ศก ๓๓๐๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความร่วมมือในการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

เรียน นายอำเภอ

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดศรีสะเกษ ที่ ศก ๐๐๐๙/๑๕๐๖ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑
๒. หนังสือจังหวัดศรีสะเกษ ที่ ศก ๐๐๐๙/๒๓๐๙ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวที่ถูกต้อง จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดศรีสะเกษ ดำเนินงานโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำมะพร้าว) โดยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๖๐ วัตถุประสงค์เพื่อป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้อย่างยั่งยืน ควบคุมและตัดวงจรการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวไม่ให้แพร่ระบาดไปยังพื้นที่แห่งใหม่และพืชชนิดอื่น โดยใช้วิธีป้องกันกำจัดแบบผสมผสาน รวมทั้งติดตามเฝ้าระวังการระบาดเพื่อแก้ปัญหาหนอนหัวดำให้ประสบผลสำเร็จ นั้น

จังหวัดศรีสะเกษ ขอให้อำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑. สร้างการรับรู้เรื่องการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวที่ถูกต้อง
๒. ออกสำรวจและติดตามสถานการณ์ การระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวอย่างยั่งยืน
๓. ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ)

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งเกษตรกรอำเภอดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสว่าง กาลพัฒน์)

เกษตรจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ

สำนักงานเกษตรจังหวัด
กลุ่มอารักขาพืช
โทร. ๐-๔๕๖๑-๕๗๘๓
โทรสาร ๐-๔๕๖๑-๒๕๖๔

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ

เดือนการระบาดศัตรูพืช กลุ่มอาร์กขาพีช สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ

โทร.๐-๔๕๖๑-๕๗๘๓ โทรสาร ๐-๔๕๖๑-๒๕๖๔

สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ โดย

นายสว่าง กาลพัฒน์

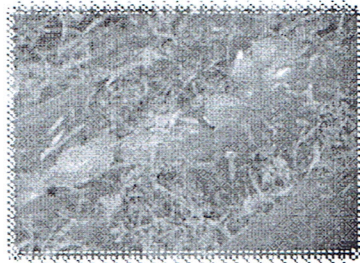
เกษตรจังหวัดศรีสะเกษ

นายกิตติศักดิ์ วิมลสุข

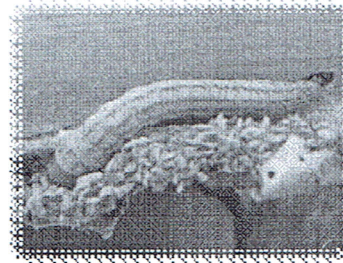
หัวหน้ากลุ่มอาร์กขาพีช

หนอนหัวด้ามะพร้าว

หนอนหัวด้ามะพร้าว เป็นแมลงศัตรูมะพร้าวต่างถิ่นที่ระบาดเข้ามาในไทย พบการระบาดครั้งแรกที่ประจวบคีรีขันธ์ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ขนาดลำตัววัดจากหัวถึงปลายท้องยาว ๑-๑.๒ เซนติเมตร ปีกสีเทาอ่อน มีจุดสีเทาเข้มที่ปลายปีก ลำตัวแบน ชอบเกาะนิ่งแนบตัวติดผิวพื้นที่เกาะ เวลากลางวันจะเกาะนิ่งหลบอยู่ใต้ใบมะพร้าวหรือในที่ร่ม ผีเสื้อเพศเมียมีขนาดใหญ่กว่าเพศผู้เล็กน้อย ขยายพันธุ์แบบอาศัยเพศ ผีเสื้อเพศเมียที่ผสมพันธุ์แล้วเท่านั้นจึงจะสามารถวางไข่ที่ฟักเป็นตัวหนอนได้ ขณะที่ผีเสื้อที่ไม่ได้รับการผสมพันธุ์สามารถวางไข่ได้แต่ไข่ทั้งหมดจะไม่ฟักเป็นตัวหนอน

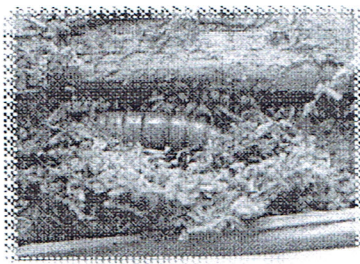

ไข่หนอนหัวด้ามะพร้าว

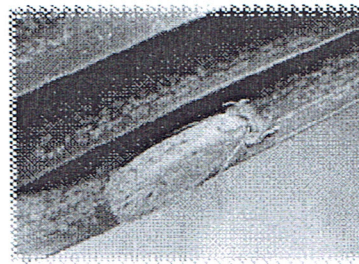

หนอนหัวด้ามะพร้าว

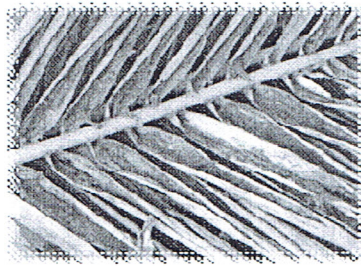
ไข่ของผีเสื้อหนอนหัวด้ามะพร้าวมีลักษณะกลมรี แบน วางไข่เป็นกลุ่ม ไข่เมื่อวางใหม่ ๆ มีสีเหลืองอ่อน สีจะเข้มขึ้นเมื่อใกล้ฟัก ระยะไข่ ๔-๕ วัน ตัวหนอนเมื่อฟักออกจากไข่ระยะแรกจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ก่อนที่จะย้ายเข้าไปกัดกินใบมะพร้าว ตัวหนอนที่ฟักใหม่ๆ จะมีหัวสีดำ ลำตัวสีเหลือง สีของส่วนหัวจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มเมื่ออายุมากขึ้น ตัวหนอนมีสีน้ำตาลอ่อนและมีลายสีน้ำตาลเข้มพาดยาวตามลำตัว เมื่อโตเต็มที่จะมีลำตัวยาว ๒-๒.๕ เซนติเมตร การเจริญเติบโตของหนอนหัวด้ามะพร้าวในประเทศไทย พบว่า หนอนหัวด้ามะพร้าวส่วนใหญ่จะเจริญเติบโตและมีการลอกคราบ ๘ ครั้ง บางครั้งอาจพบหนอนหัวด้ามะพร้าวลอกคราบ ๖-๑๐ ครั้ง ระยะหนอน ๓๒-๔๘ วัน ผีเสื้อหนอนหัวด้ามะพร้าวเพศเมียสามารถวางไข่ตั้งแต่ ๔๙-๔๙๐ ฟอง

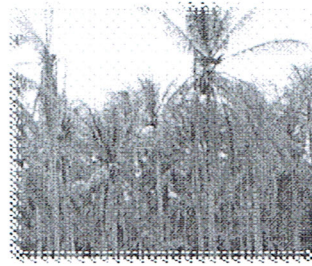
ดักด้หนอนหัวด้ามะพร้าว

ตัวเต็มวัยหนอนหัวด้ามะพร้าว

ใบที่ถูกหนอนหัวดำทำลาย

ต้นมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำทำลาย

การแพร่กระจาย พบหนอนหัวดำมะพร้าวปรากฏตัวอยู่ในแถบเอเชียใต้ ได้แก่ อินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน สำหรับในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในกัมพูชา เมียนมาร์ และอินโดนีเซีย สำหรับประเทศไทย หนอนหัวดำมะพร้าวสามารถแพร่กระจายตัวโดยติดไปกับต้นกล้ามะพร้าว หรือปาล์มประดับ ผลมะพร้าว หรือส่วนใบมะพร้าวซึ่งถูกนำจากแหล่งที่มีการระบาดเข้าไปในพื้นที่ใหม่

พืชอาหาร พืชอาหารของหนอนหัวดำมะพร้าว ได้แก่ มะพร้าว ตาลโตนต อินทผลัม หมาก ปาล์มน้ำมัน ปาล์มประดับต่าง ๆ เช่น ตาลฟ้า ปาล์มหางกระรอก หมากเขียว หมากแดง จิ้ง นอกจากนี้ก็ยังพบลงทำลายต้นกล้วยที่ปลูกใต้ต้นมะพร้าว

การป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว

วิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันกำจัด คือการไม่นำแมลงศัตรูพืชเข้าไปในพื้นที่ หนอนหัวดำมะพร้าวอาจติดไปกับพืชตระกูลปาล์ม โดยเฉพาะปาล์มประดับต่างๆ ก่อนนำไปปลูกในพื้นที่ใหม่ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าไม่มีหนอนหัวดำติดเข้าไป เมื่อพบการระบาด ควรดำเนินการดังนี้

- ตัดใบที่มีหนอนหัวดำลงทำลาย นำลงมาเผาหรือฝังทำลาย

- การพ่นด้วยชีวภัณฑ์ บีที ซึ่งเป็นจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ใช้ในการควบคุมหนอนผีเสื้อศัตรูพืช อัตรา ๘๐-๑๐๐ มิลลิลิตร ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นต้นละ ๓-๕ ลิตรให้ทั่วทรงพุ่ม ขึ้นกับขนาดทรงพุ่ม และเครื่องพ่น ให้พ่น ๓ ครั้ง ติดต่อกัน ห่างกันครั้งละ ๗-๑๐ วัน

- การใช้แตนเบียนควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าว แตนเบียนโกนีโอซิส นิแฟนติส แนะนำให้ปล่อย ตัวเต็มวัย อัตรา ๕๐ - ๑๐๐ ตัวต่อไร่ ปล่อย ๓ ครั้ง แต่ละครั้งห่างกัน ๑ เดือน หากสามารถปล่อยแตนเบียนโกนีโอซิสได้มากจะทำให้เห็นผลในการควบคุมเร็วขึ้น

- การควบคุมด้วยสารเคมีโดยวิธีฉีดเข้าลำต้น เป็นวิธีที่ใช้ในกรณีที่พบหนอนหัวดำระบาดรุนแรง ห้ามใช้กับมะพร้าวที่มีลำต้นสูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร และไม่ให้ใช้ในมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวกะทิ

นายประวิทย์ สูงสุด นวส.ชำนาญการ ช่าง

รักษ์ป่า รักษาชีวิต
รวมพลังประชาชาติ
ทนอมทั่วคำศกฐนะพรวาเท
ทนภคสิณ

ด้วยมาตรการ

- ★ ดัดทางใบ เพาก่าสาย
- ★ ใช้สารชีวภัณฑ์/ศัตรูธรรมชาติ
- ★ ใช้สารเคมี

โครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ)

ด้วยวิธีผสมผสานแบบครบวงจรพื้นที่ โดยกรมมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

ติดต่อสอบถาม สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ โทร. 045-615783

สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ

"โครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว ด้วยวิธีผสมผสาน แบบครอบคลุมพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน"

ลักษณะการทำลาย

ขอรับคำแนะนำเพิ่มเติมได้จาก สำนักงานเกษตรอำเภอใกล้บ้าน

การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว แบบผสมผสาน

การจัดการศัตรูมะพร้าว เพื่อให้ได้ผลดีและไม่ให้เกิดปัญหาการระบาดใหม่ ควรใช้วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวแบบผสมผสานตั้งแต่ 2 วิธีขึ้นไปมาใช้ร่วมกัน เพื่อลดปริมาณศัตรูมะพร้าวที่อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ได้แก่ วิธีธรรมชาติ (กำจัดความสะอาดบริเวณสวน) วิธีกล (ตัดทางใบเผา เก็บหนอน มาทำลายชีววิธี (ใช้เชื้อราเมตาไรเซียม ปักยอกแทนเบียม) การใช้สารเคมีฉีดเข้า ลำต้น หรือพ่นทางใบ เป็นต้น

๒.๓ ข้อเสนอแนะหลังการพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- ๑) ให้ทำความสะอาดเครื่องพ่นสาร ทั้งนี้ ห้ามล้างอุปกรณ์พ่นสารลงในบ่อ สระน้ำ หรือลำคลอง
- ๒) เก็บสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชและเครื่องพ่นสารในที่ปลอดภัย ห่างจากเด็กและสัตว์เลี้ยง
- ๓) อาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกายและเสื้อผ้าทันทีก่อนพักผ่อน

(ที่มา : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร)

*****

ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีพ่นสารเคมีทางใบ

*****

๑. ชื่อสารเคมี : flubendiamide 20% WG (ฟลูเบนโดอะไมด์ ๒๐% ดับเบิลยูจี)

๒. อัตราการใช้ : ๕ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๓. ชนิดพืชที่ใช้

๓.๑ มะพร้าวแกงที่มีความสูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร

๓.๒ มะพร้าวน้ำหอม และมะพร้าวทำน้ำตาล ทุกความสูง

๔. ขั้นตอนการพ่นสารเคมีทางใบ

๔.๑ เตรียมน้ำสะอาดใส่ถังขนาด ๒๐ ลิตร เตรียมสารเคมีในอัตราที่กำหนดใส่ลงถังที่เตรียมไว้ จากนั้นใช้ไม้คนให้ละลายเป็นเนื้อเดียวกันกับน้ำ

๔.๒ เทสารที่ผสมแล้วใส่ถังพ่นสาร ติดเครื่องยนต์แล้วปรับแรงดันในอัตราที่เหมาะสมตามความสูงลำต้นมะพร้าว

๔.๓ ทำการพ่นสารให้ทั่ว อัตราการพ่นสารให้เหมาะสมกับขนาดต้นและความหนาแน่นของใบ เช่น

- ต้นสูงประมาณ ๓ - ๕ เมตร ใช้อัตราการพ่นประมาณ ๓ - ๕ ลิตรต่อต้น

- ต้นสูงประมาณ ๖ - ๑๒ เมตร ใช้อัตราการพ่นประมาณ ๖ - ๑๐ ลิตรต่อต้น

โดยมีเป้าหมายได้ใบมะพร้าวซึ่งเป็นแหล่งอาศัยของหนอนหัวดำมะพร้าว

๔.๔ หลังจากเสร็จการปฏิบัติงานให้ล้างทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องพ่นสาร สายยาง หัวฉีด ผู้พ่นควรทำความสะอาดร่างกาย อาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันที

๕. ความเป็นพิษ : ฤทธาสีน้ำเงิน (มีความเป็นพิษในระดับน้อย)

๖. การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย

๖.๑ ข้อแนะนำก่อนพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑) สวมใส่เสื้อผ้าป้องกันอันตรายตามคำแนะนำ เช่น ชุดป้องกันสารเคมี ถุงมือ รองเท้า แวนตา หน้ากาก กระบังหน้า ผ้ากันเปื้อน เป็นต้น

๒) ก่อน ใช้ อ่านฉลากและปฏิบัติตามคำแนะนำ โดยเคร่งครัด ตามแถบสีเครื่องหมายเตือนพิษภัย

๓) ในการผสมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ห้ามใช้ปากเปิดภาชนะบรรจุสาร ขณะผสมสารห้ามใช้มือกวานให้ใช้ไม้สะอาดกวาน

๔) ตรวจสอบเครื่องพ่นสารให้อยู่ในสภาพใช้งานไม่มีรอยรั่วหรือชำรุด

๖.๒ ข้อแนะนำขณะพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑) ขณะทำการพ่นสาร ผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมเสมอ และหันหัวฉีดไปด้านหลัง ห้ามพ่นสารไปข้างหน้า เพราะจะทำให้ผู้พ่นสารสัมผัสกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พ่นไว้ หากลมแรงมาหรือเปลี่ยนทิศทาง หยุดพ่นสารจนกว่าลมกลับสู่ปกติ

๒) ไม่ควรทำการพ่นสารในขณะอากาศร้อนจัด

๓) ถ้าหัวฉีดตันห้ามใช้ปากเป่า ไม่ควรใช้ลวดหรือโลหะแข็ง ๆ เชีย ให้ใช้เศษไม้เล็ก ๆ หรือแปรงสีฟัน เชียสิ่งอุดตันออก

๔) ห้ามสูบบุหรี่และดื่มน้ำ ในขณะที่พ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช